

KANNANOTTO

Selvitysmiesryhmä
Liikennepoliittisen selonteon
valmistelu 2011-2012

Merenkululta perittäviä maksuja on alennettava

Ulkomaankaupan kuljetusreittien on tarjottava edellytykset vienti- ja tuontikuljetusten kustannustehokkaalle hoitamiselle. Tavoitteena tulee olla yritysten logistiikan kokonaiskulujen väheneminen ja etäisyyksien aiheuttaman kilpailuhaitan minimointi. Jo nyt suomalaisilla vientiyrityksillä logistiikkakustannukset ovat runsaat 18% liikevaihdosta. Suomen ulkomaankaupan kannalta välttämättömien merikuljetusten nähtävissä oleva, monista syistä johtuva kustannustason nousu on todellinen uhka Suomessa toimivien yritysten kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta. Suomen viranomaisten ja poliittisten päättäjien on kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla pyrittävä alentamaan meriliikenteeseen kohdistuvia kustannuspaineita.

Jäänmurto osaksi perusinfrastruktuuria

Ympärivuotinen liikenne on oltava mahdollista yritysten tarpeiden edellyttämässä laajuudessa. Tämä tarkoittaa, että riittävästä jäänmurtokapasiteetista on huolehdittava. Jäänmurto on meriväylien ylläpidon suurin yksittäinen kustannustekijä. Käytännössä puolet väylähoitokustannuksista syntyy jäänmurroista. Jäänmurto on talvimerenkulun kannalta välttämätöntä ja se voidaan rinnastaa osaksi perusinfrastruktuuria. Perusinfrastruktuurin rakentamista ei esimerkiksi maanteiden osalta rahoiteta käyttöön perustuvilla maksuilla, vaan valtion budjettirahoituksella. Myös meriväylien ylläpidosta pitää erottaa jäänmurto ja muu väylänhoito toisistaan ja jäänmurron kustannukset tulee kattaa budjettivaroin. Jäänmurrasta mahdollisesti perittävät maksut ja niiden suuruus on määriteltävä poliittisen päätöksenteon kautta. Tällöin on huomioitava se, että yritysten toimintaedellytykset kaikkialla Suomessa on aina turvattava.

Muu väylänhoito voidaan edelleen kattaa väylämaksuilla. Koska väylänhoitokustannukset ilman jäänmurtoa ovat kuitenkin vain puolet nykyisestä, tulee väylämaksuja myös samassa suhteessa alentaa.

Markkinoita hyödyntämällä on pienennettävä väylänhoidon kokonaiskustannuksia

Toimivat markkinat on paras tapaa tehostaa palvelutuotannon kustannustehokkuutta. Monissa logistiikkapalveluissa ja logistiseen järjestelmään kuuluvissa tukipalveluissa valtiovalta tai siihen rinnastettava toimija on joko historian tai lainsäädännön vuoksi monopoliasemassa. Tavoitteeksi on otettava kaikista julkishallinnon monopoleista luopuminen ja yksityisten palvelutarjoajien markkinoillepääsyn helpottaminen.

Luotsauksen kustannusten alentaminen voidaan parhaiten toteuttaa toimivan kilpailun avulla. Julkisen palvelutarjoajan monopoliasemasta on luovuttava ja markkinat on avattava myös yksityisille palvelun tarjoajille. Luotsaustariffeja ei ole perustetta asettaa hallinnollisesti, vaan hinnan tulee muodostua kilpailujen markkinoiden kysynnän ja tarjonnan mukaan. On myös huolehdittava siitä, että luotsauspalveluiden tarjoajien välille syntyy aitoa hintakilpailua ja estettävä markkinoita mahdollisesti hallitsevan toimijan hintajohtajuus. Sellaisiin satamiin, joihin ei riittämättömän kysynnän vuoksi synny tarjontaa, voi valtio tarvittaessa ostaa luotsauspalvelut kilpailuttamalla eri palvelun tarjoajia.

Turussa, 16. helmikuuta 2012
TURUN KAUPPAKAMARI

Jari Lähteenmäki
toimitusjohtaja

Jarkko Heinonen
asiamies